

Codul de procedură civilă și taxele de timbru

Ediție actualizată la
6 ianuarie 2023

Editura
Hamangiu
2023

Cuprins general

Codul de procedură civilă	1
<i>Index</i>	329
1. Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)	345
2. Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)	350
3. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru	355

Codul de procedură civilă și taxele de timbru

Ediție actualizată la
6 ianuarie 2023

Editura
Hamangiu
2023

CARTEA A V-A. DESPRE EXECUTAREA SILITĂ

Titlul I. Dispoziții generale

Capitolul I. Scopul și obiectul executării silite

Art. 622. Îndeplinirea obligațiilor prevăzute în titlul executoriu. (1) Obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la îndeplinire de bunăvoie.

(2) În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, care începe odată cu sesizarea organului de executare, potrivit dispozițiilor prezentei cărți, dacă prin lege specială nu se prevede altfel.

(3) Executarea silită are loc în oricare dintre formele prevăzute de lege, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobânzilor, penalităților sau a altor sume acordate potrivit legii prin titlu, precum și a cheltuielilor de executare.

(4) Executarea unor obligații de a face, precum înscrierea sau radierea unui drept, act sau fapt dintr-un registru public, emiterea unei autorizații, eliberarea unui certificat sau predarea unui înscris și altele asemenea, se poate obține la simpla cerere a persoanei îndreptățite, făcută în temeiul unui titlu executoriu, fără a fi necesară intervenția executorului judecătoresc, dacă prin lege nu se dispune altfel. În caz de neconformare a debitorului, creditorul poate recurge la executarea silită în condițiile prezentului cod.

(5) Vânzarea de către creditor a bunurilor mobile ipotecate în condițiile art. 2.445 din Codul civil se face cu încuviințarea instanței, fără intervenția executorului judecătoresc. *[R.A.: art. 371¹ CPC 1865]*

Legislație conexă: art. 24 alin. (1)-(2) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ (M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004).

Art. 623. Organul de executare. Executarea silită a oricărui titlu executoriu, cu excepția celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene și bugetului Comunității Europene a Energiei Atomice, se realizează numai de către executorul judecătoresc, chiar dacă prin legi speciale se dispune altfel.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 66/2017 (M. Of. nr. 969 din 7 decembrie 2017), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul Bacău, Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal, și, în interpretarea dispozițiilor art. 623 din Codul de procedură civilă raportat la art. 220 alin. (3) și (5) și art. 226 alin. (3) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, art. 3 alin. (1) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, și art. 3 pct. 18 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, a stabilit: *„Executarea silită a titlurilor executorii – hotărâri judecătorești privind creanțe bugetare, datorate în temeiul unor raporturi juridice contractuale care se fac venit la bugetul consolidat al statului, se realizează prin executori fiscali, ca organe de executare silită ale statului”.*

Art. 624. Modalități de executare. Executarea silită se efectuează prin:

1. urmărirea bunurilor mobile și imobile ale debitorului sau aparținând terților ținuți să răspundă, în condițiile legii, pentru obligațiile debitorului, în scopul îndestulării creditorilor;
2. predarea către creditor a bunurilor, prevăzute în titlul executoriu, ce sunt deținute fără drept de debitor;
3. alte măsuri prevăzute de lege.

Art. 625. Legalitatea executării silitе. (1) Executarea silită se face cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților și ale altor persoane interesate.

(2) Este interzisă efectuarea de acte de executare de către alte persoane sau organe decât cele prevăzute la art. 623.

Art. 626. Rolul statului în executarea silită. Statul este obligat să asigure, prin agenții săi, executarea în mod prompt și efectiv a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii, iar, în caz de refuz, cei vătămăți au dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit.

Art. 627. Rolul activ al executorului judecătoresc. (1) În tot cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să aibă rol activ, stăruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrală și cu celeritate a obligației prevăzute în titlul executoriu, cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților și ale altor persoane interesate.

(2) Dacă socotește că este în interesul executării, executorul judecătoresc îi va cere debitorului, în condițiile legii, lămuriri în scris în legătură cu veniturile și bunurile sale, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie, asupra cărora se poate efectua executarea, cu arătarea locului unde se află acestea, precum și pentru a-l determina să execute de bunăvoie obligația sa, arătându-i consecințele la care s-ar expune în cazul continuării executării silitе. În toate cazurile, debitorul va fi informat cu privire la cuantumul estimativ al cheltuielilor de executare.

(3) Refuzul nejustificat al debitorului de a se prezenta ori de a da lămuririle necesare, precum și darea cu rea-credință de informații incomplete atrag răspunderea acestuia pentru toate prejudiciile cauzate, precum și aplicarea sancțiunii prevăzute la art. 188 alin. (2).

Art. 628. Obligațiile susceptibile de executare silită. (1) Pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, a unei plantații ori a altei lucrări, încredințarea minorului, stabilirea locuinței și vizitarea acestuia sau în luarea unei alte măsuri stabilite prin titlul executoriu.

(2) În cazul în care prin titlul executoriu au fost stipulate ori acordate dobânzi, penalități sau alte sume, care se cuvin creditorului, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecătoresc, potrivit legii.

(3) De asemenea, executorul judecătoresc, la cererea creditorului, poate actualiza valoarea obligației principale stabilite în bani, indiferent de izvorul ei, potrivit criteriilor cuprinse în titlul executoriu. În cazul în care titlul executoriu nu conține niciun asemenea criteriu, executorul judecătoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a

devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri.

(4) Dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților.

(5)^[1] Pentru sumele stabilite prin aplicarea alin. (1)-(4), încheierea instanței de executare sau a executorului judecătoresc constituie titlu executoriu. *[R.A.: art. 371² CPC 1865]*

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 34/2015 (M. Of. nr. 945 din 21 decembrie 2015), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul Constanța, Secția a II-a civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 628 alin. (3) din Codul de procedură civilă, a stabilit:

„Cheltuielile de judecată se circumscriu noțiunii de obligație principală în titlul executoriu și pot fi supuse actualizării în cadrul executării silite”.

Art. 629. Veniturile și bunurile supuse executării. (1) Veniturile și bunurile debitorului pot fi supuse executării silite dacă, potrivit legii, sunt urmăribile și numai în măsura necesară pentru realizarea drepturilor creditorilor.

(2) Bunurile supuse unui regim special de circulație pot fi urmărite numai cu respectarea condițiilor prevăzute de lege. *[R.A.: art. 371³ CPC 1865]*

Art. 630. Înțelegeri privind efectuarea executării. În tot cursul executării silite, sub supravegherea executorului judecătoresc, creditorul și debitorul pot conveni ca aceasta să se efectueze, în total sau în parte, numai asupra veniturilor bănești sau altor bunuri ale debitorului, ca vânzarea bunurilor supuse urmăririi să se facă prin bună învoială sau ca plata obligației să se facă în alt mod admis de lege. *[R.A.: art. 371⁴ CPC 1865]*

Art. 631. Domeniu de aplicare. (1) Executarea silită poate fi pornită împotriva oricărei persoane fizice sau persoane juridice, de drept public sau de drept privat, cu excepția acelor care beneficiază, în condițiile legii, de imunitate de executare.

(2) Dispozițiile prezentei cărți constituie dreptul comun în materie de executare silită, indiferent de izvorul sau de natura obligațiilor cuprinse în titlul executoriu ori de calitatea juridică a părților.

Capitolul II. Titlul executoriu

Art. 632. Temeiul executării silite. (1) Executarea silită se poate efectua numai în temeiul unui titlu executoriu.

(2) Constituie titluri executorii hotărârile executorii prevăzute la art. 633, hotărârile cu executare provizorie, hotărârile definitive, precum și orice alte hotărârți sau înscrisuri care, potrivit legii, pot fi puse în executare. *[R.A.: art. 372, art. 374 alin. (1) CPC 1865]*

^[1] Alin. (5) al art. 628 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din O.U.G. nr. 1/2016.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 23/2019 (M. Of. nr. 142 din 21 februarie 2020), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și a stabilit:

„În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3 lit. a), b), e) și f) și art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 85/2004 raportat la art. 120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 sau, după caz, art. 52 alin. (1) din Legea nr. 93/2009, art. 632 alin. (2) și art. 272 din Codul de procedură civilă ori, după caz, art. 5 din Legea nr. 455/2001, contractul privind serviciile financiare încheiat la distanță în conformitate cu dispozițiile art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 85/2004 constituie titlu executoriu în lipsa semnăturii olografe sau a semnăturii electronice extinse, cu excepția situației în care părțile impun semnătura drept condiție de validitate a contractului”.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 60/2017 (M. Of. nr. 928 din 24 noiembrie 2017), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul București, Secția a IV-a civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilit:

„În interpretarea dispozițiilor art. 2431 din Codul civil raportat la art. 632 din Codul de procedură civilă, este posibilă executarea silită a unei creanțe garantate printr-un contract de ipotecă valabil încheiat, ce constituie titlu executoriu, chiar dacă dreptul de creanță însuși nu este constatat printr-un înscris care să constituie, potrivit dispozițiilor legale, titlu executoriu”.

Art. 633. Hotărârile executorii. Sunt hotărâri executorii:

1. hotărârile date în apel, dacă prin lege nu se prevede altfel;
2. hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, ori cele în legătură cu care părțile au convenit să exercite direct recursul, potrivit art. 459 alin. (2).

Art. 634. Hotărârile definitive. (1) Sunt hotărâri definitive:

1. hotărârile care nu sunt supuse apelului și nici recursului;
2. hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, neatacate cu recurs;
3. hotărârile date în primă instanță, care nu au fost atacate cu apel;
4. hotărârile date în apel, fără drept de recurs, precum și cele neatacate cu recurs;
5. hotărârile date în recurs, chiar dacă prin acestea s-a soluționat fondul pricinii;
6. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.

(2) Hotărârile prevăzute la alin. (1) devin definitive la data expirării termenului de exercitare a apelului ori recursului sau, după caz, la data pronunțării. [R.A.: art. 377 CPC 1865]

Art. 635.^[1] Hotărârile arbitrale și alte hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale. Pot fi puse în executare hotărârile arbitrale, chiar dacă sunt atacate cu acțiunea în anulare, precum și alte hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale rămase definitive, ca urmare a neatacării lor în fața instanței judecătorești competente.

Art. 636. Titlurile executorii europene. Titlurile executorii europene cu privire la care dreptul Uniunii Europene nu cere recunoașterea prealabilă în statul membru în care se va face executarea sunt executorii de drept fără nicio altă formalitate prealabilă. [R.A.: art. 374¹ CPC 1865]

Art. 637. Executarea hotărârilor supuse controlului instanțelor judecătorești.

(1) Punerea în executare a unei hotărâri judecătorești care constituie titlu executoriu

[¹] Art. 635 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din O.U.G. nr. 1/2016.

se poate face numai pe riscul creditorului dacă hotărârea poate fi atacată cu apel sau recurs; dacă titlul este ulterior modificat ori desființat, creditorul va fi ținut, în condițiile legii, să îl repună pe debitor în drepturile sale, în tot sau în parte, după caz.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător în cazul punerii în executare a unei hotărâri arbitrale.

Art. 638. Alte titluri executorii. (1) Sunt, de asemenea, titluri executorii și pot fi puse în executare silită:

1. încheierile și procesele-verbale întocmite de executorii judecătorești care, potrivit legii, constituie titluri executorii;

2. înscrisurile autentice, în cazurile prevăzute de lege;

3. titlurile executorii notariale emise în condițiile prevăzute de lege;

4. titlurile de credit sau alte înscrisuri cărora legea le recunoaște putere executorie.

(2) Suspendarea executării titlurilor prevăzute la alin. (1) pct. 2 și 4 poate fi cerută și în cadrul acțiunii de fond având ca obiect desființarea lor. Dispozițiile art. 719 se aplică în mod corespunzător.

Art. 639. Înscrisurile autentice notariale. (1) Actul autentificat de notarul public care constată o creanță certă, lichidă și exigibilă constituie titlu executoriu. În lipsa originalului, titlul executoriu îl poate constitui duplicatul sau copia legalizată de pe exemplarul din arhiva notarului public.

(2) În cazul anulării de către instanța de judecată a înscrisului autentificat de notarul public, răspunderea civilă a notarului public poate fi angajată numai pentru încălcarea de către acesta cu vinovăție a obligațiilor sale profesionale, urmate de cauzarea unui prejudiciu, stabilite prin hotărâre judecătorească definitivă.

Art. 640. Titlurile de credit. Cambia, biletul la ordin și cecul, precum și alte titluri de credit constituie titluri executorii, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute în legea specială.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 7/2017 (M. Of. nr. 220 din 30 martie 2017), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul Constanța, Secția a II-a civilă, și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și a unor acte normative conexe, raportat la art. 640 și art. 666 din Codul de procedură civilă, a stabilit: „*Investirea cu formulă executorie a biletului la ordin se face în cadrul procedurii de încuviințare a executării silite, iar nu ca o etapă prealabilă distinctă*”.

Notă. Dispozițiile art. 666 alin. (8) din Codul de procedură civilă care prevedeau adăugarea în partea finală a încheierii de încuviințare a executării silite a formulei executorii au fost abrogate prin Legea nr. 310/2018.

Art. 641.^[1] Înscrisurile sub semnătură privată. Înscrisurile sub semnătură privată sunt titluri executorii, numai dacă sunt înregistrate în registrele publice, în cazurile și condițiile anume prevăzute de lege. Orice clauză sau convenție contrară este nulă și considerată astfel nescrisă. Dispozițiile art. 664 și următoarele sunt aplicabile.

^[1] Art. 641 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 5 din O.U.G. nr. 1/2016, punct modificat prin art. unic pct. 4 din Legea nr. 17/2017.

Art. 642. Refuzul eliberării titlului executoriu. Dacă se refuză eliberarea titlului executoriu de către alte organe competente potrivit legii și dacă legea specială nu prevede altfel, creditorul poate face plângere la judecătoria în circumscripția căreia se află organul care trebuia să emită titlul executoriu, în termen de 15 zile de la data când a luat cunoștință de refuz.

Art. 643. Desființarea titlului executoriu. Dacă s-a desființat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate în baza acestuia sunt desființate de drept, dacă prin lege nu se prevede altfel. În acest caz, sunt aplicabile dispozițiile privitoare la întoarcerea executării. [R.A.: art. 379¹ CPC 1865]

Capitolul III. Participanții la executarea silită

Art. 644. Enumerare. (1) Participanții la executarea silită sunt:

1. părțile;
2. terții garanți;
3. creditorii intervenienți;
4. instanța de executare;
5. executorul judecătoresc;
6. Ministerul Public;
7. agenții forței publice;
8. martorii asistenți, experții, interpreții și alți participanți, în condițiile anume prevăzute de lege.

(2) Dispozițiile art. 41 și următoarele se aplică în mod corespunzător și participanților la executarea silită prevăzută la alin. (1) pct. 4-8.

Art. 645. Părțile. (1) Sunt părți în procedura de executare silită creditorul și debitorul.

(2) Calitatea de creditor sau de debitor se poate transmite oricând în cursul executării silite, potrivit legii. În acest caz, actele de executare îndeplinite până la data transmiterii calității procesuale produc efecte, în condițiile legii, față de succesorii în drepturi ai creditorului sau ai debitorului, după caz.

Art. 646. Drepturile părților. (1) Creditorul și debitorul au dreptul să asiste, personal sau prin reprezentanții lor, la efectuarea tuturor actelor de executare, să ia cunoștință de actele dosarului de executare și să obțină adeverințe și copii de pe aceste acte, certificate de executorul judecătoresc, pe cheltuiala părții interesate, iar atunci când se consideră vătămați în drepturile ori interesele lor legitime, pot contesta actele de executare sau executarea silită însăși, în termenele și condițiile prevăzute de lege. Acest drept îl au și alte persoane care justifică un interes ocrotit de lege.

(2) La cererea debitorului, executorul judecătoresc va aplica, în condițiile legii, compensația legală dintre creanța prevăzută în titlul a cărui executare s-a cerut împotriva sa și creanța pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu.

Art. 647. Obligațiile părților. (1) Creditorul este obligat să acorde executorului judecătoresc, la cererea acestuia, sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire, în bune condiții, a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop. El este obligat să avanseze cheltuielile necesare îndeplinirii actelor de executare, potrivit dispozițiilor luate de executor.

(2) Debitorul este obligat, sub sancțiunile prevăzute la art. 188 alin. (2), să declare, la cererea executorului, toate bunurile sale, mobile și imobile, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie, cu arătarea locului în care acestea se află, precum și toate veniturile sale, curente sau periodice.

(3) Debitorul ale cărui bunuri au fost deja sechestrate este ținut să aducă la cunoștința executorului care sechestrează aceleași bunuri existența sechestrului anterior și identitatea organului de executare care l-a aplicat, predând executorului o copie a procesului-verbal de sechestru.

Art. 648. Terții garanți. (1) Creditorul, în condițiile legii, poate urmări, în limita creanței și a accesoriilor acesteia, concomitent sau, după caz, separat, și bunurile terților care au garantat plata datoriilor debitorului. În acest caz, dispozițiile privitoare la drepturile și obligațiile debitorului se aplică în mod corespunzător și terților garanți, în afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(2) Când se urmărește numai terțul fidejuser ori garant ipotecar, toate actele de executare vor fi comunicate în același timp și debitorului principal, care va fi introdus din oficiu în procedura de urmărire silită.

Art. 649. Creditorii intervenienți. Orice creditor al debitorului poate, în condițiile art. 690 și următoarele, să intervină în procedura de executare silită aflată în curs până la data fixării de către executorul judecătoresc a termenului pentru valorificarea bunurilor urmăribile, iar după depunerea sau consemnarea sumelor realizate din urmărire, poate să participe la distribuirea acestor sume, potrivit dispozițiilor art. 864 și următoarele.

Art. 650. Terții. Orice terță persoană vătămată printr-un act de executare silită poate solicita desființarea acestuia sau, după caz, încetarea executării silite înseși, numai pe calea contestației la executare, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Art. 651. Instanța de executare. (1)^[1] Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor. Dispozițiile art. 112 și ale art. 127 se aplică în mod corespunzător.

(2) Schimbarea domiciliului sau sediului debitorului ori, după caz, al creditorului după începerea executării silite nu atrage schimbarea competenței instanței de executare.

(3)^[2] Instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organe.

^[1] Alin. (1) al art. 651 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic din Legea nr. 336/2022.

^[2] Alin. (3) al art. 651 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6 din O.U.G. nr. 1/2016.

(4)^[1] Dacă prin lege nu se dispune altfel, instanța de executare se pronunță prin încheiere executorie, care poate fi atacată numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare. [R.A.: art. 373 alin. (2) și (3) CPC 1865]

Recurs în interesul legii. 1. A se vedea Decizia nr. 17/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 714.

2. A se vedea Decizia nr. 20/2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 714.

Legislație conexă: art. 25 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ (M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004).

Art. 652. Executorul judecătoresc. (1) Dacă prin lege nu se dispune altfel, hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii se execută de către executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel, după cum urmează:

a) în cazul urmăririi silite a bunurilor imobile, al urmăririi silite a fructelor prinse de rădăcini și al executării silite directe imobiliare, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află imobilul;

b) în cazul urmăririi silite a bunurilor mobile și al executării silite directe mobiliare, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află domiciliul ori, după caz, sediul debitorului, sau din circumscripția curții de apel unde se află bunurile; în cazul în care domiciliul sau, după caz, sediul debitorului se află în străinătate, este competent oricare executor judecătoresc;

c) în cazul executării silite a obligațiilor de a face și a obligațiilor de a nu face, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde urmează să se facă executarea.

(2)^[2] Dacă bunurile urmăribile, mobile sau imobile, se află în circumscripțiile mai multor curți de apel, oricare dintre executorii judecătorești care funcționează pe lângă una dintre acestea este competent să realizeze executarea, inclusiv cu privire la bunurile urmăribile aflate în raza celorlalte curți de apel.

(3) Executorul judecătoresc rămâne competent să continue executarea silită chiar dacă după începerea executării debitorul și-a schimbat domiciliul sau, după caz, sediul.

(4) În cazul în care executorul judecătoresc inițial investit de creditor constată că nu sunt bunuri și venituri urmăribile în raza competenței sale teritoriale, creditorul poate cere instanței de executare continuarea executării silite printr-un alt executor judecătoresc, dispozițiile art. 653 alin. (4) aplicându-se în mod corespunzător.

(5) Nerespectarea dispozițiilor prezentului articol atrage nulitatea necondiționată a actelor de procedură efectuate. [R.A.: art. 373 alin. (1) CPC 1865]

Art. 653. Recuzarea și înlocuirea executorului judecătoresc. (1) Executorii judecătorești pot fi recuzați numai în cazurile și în condițiile prevăzute la art. 42 și următoarele.

^[1] Alin. (4) al art. 651 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6¹ din O.U.G. nr. 1/2016, punct introdus prin art. unic pct. 5 din Legea nr. 17/2017.

^[2] Alin. (2) al art. 652 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6² din O.U.G. nr. 1/2016, punct introdus prin art. unic pct. 5 din Legea nr. 17/2017.

(2) Cererea de recuzare nu suspendă de drept executarea. Cu toate acestea, instanța de executare poate dispune, motivat, suspendarea executării până la soluționarea cererii de recuzare, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Pentru a se dispune suspendarea, cel care o solicită trebuie să dea în prealabil o cauțiune în cuantum de 1.000 lei. În cazul în care valoarea creanței prevăzute în titlul executoriu nu depășește 1.000 lei, cauțiunea va fi de 10% din valoarea creanței.

(3) În caz de admitere a cererii de recuzare, încheierea va arăta în ce măsură actele îndeplinite de executorul judecătoresc urmează să fie păstrate.

(4) La cererea creditorului, instanța de executare poate dispune, pentru motive temeinice, înlocuirea executorului judecătoresc cu alt executor judecătoresc indicat de către creditor și continuarea executării silite de către noul executor judecătoresc. Dispozițiile art. 654 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

Art. 654. Competența. Conexarea executărilor. (1) Când, privitor la aceleași bunuri, se efectuează mai multe executări silite de către executori judecătorești diferiți, instanța de executare în circumscripția căreia a început prima executare, la cererea persoanei interesate sau a oricărui dintre executori, le va conexa, dispunând să se facă o singură executare de către executorul judecătoresc care a îndeplinit actul de executare cel mai înaintat, iar dacă executările sunt în același stadiu, de către executorul judecătoresc care a început cel dintâi executarea.

(2) În cazul în care dispune conexarea executărilor, instanța, prin încheiere, se va pronunța și asupra cheltuielilor de executare efectuate până în momentul conexării. Totodată, instanța va dispune trimiterea dosarelor conexate la executorul desemnat potrivit alin. (1).

(3) După conexare, procedura de executare va continua de la actul de urmărire cel mai înaintat.

(4) Desistarea, după conexare, a oricărui dintre creditorii urmăritori nu va putea să împiedice continuarea executării de la actul de executare cel mai înaintat.

(5) În cazul executărilor silite aflate pe rolul aceluiași executor, conexarea se va dispune de executor, prin încheiere dată cu citarea părților, dispozițiile alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător. [R.A.: art. 373^a CPC 1865]

Art. 655. Concursul dintre executarea silită și executarea pornită de un creditor. Dispozițiile art. 654 rămân aplicabile și atunci când, privitor la aceleași bunuri, se efectuează mai multe executări, unele pornite de executorul judecătoresc, la cererea unui creditor, iar altele direct de către alți creditori, în cazurile anume prevăzute de lege. În astfel de cazuri, toate actele de executare vor fi efectuate de către executorul judecătoresc competent în favoarea căruia s-a dispus conexarea, potrivit regulilor prevăzute de prezentul cod, dacă prin lege specială nu se prevede altfel.

Art. 656. Actele executorului judecătoresc. (1) În îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor sale legate de punerea în executare a titlurilor executorii, executorul judecătoresc va întocmi încheieri, procese-verbale și alte acte de procedură cu formele și în termenele prevăzute de lege.

(2) Erorile materiale săvârșite cu prilejul întocmirii actelor arătate la alin. (1) se pot îndrepta, din oficiu sau la cerere, cu respectarea dispozițiilor legale prevăzute pentru întocmirea lor.

Art. 657. Încheierile executorului judecătoresc. (1) Amânarea, suspendarea și încetarea executării silitе, eliberarea sau distribuirea sumelor obținute din executare, precum și alte măsuri anume prevăzute de lege se dispun de executorul judecătoresc prin încheiere, care trebuie să cuprindă:

- a) denumirea și sediul organului de executare;
- b) data și locul întocmirii încheierii și numărul dosarului de executare;
- c) titlul executoriu în temeiul căruia se efectuează procedura de executare;
- d) numele și domiciliul ori, după caz, denumirea și sediul creditorului și ale debitorului;
- e) procedura de executare care face obiectul încheierii;
- f) chestiunea asupra căreia se adoptă încheierea;
- g) motivele în fapt și în drept care au determinat darea încheierii;
- h) dispoziția luată de executor;
- i) calea și termenul de atac al încheierii;
- j) semnătura și ștampila executorului judecătoresc.

(2) Mențiunile de la alin. (1) lit. a)-h) și j) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.

(3) Dacă prin lege nu se dispune altfel, încheierile se dau fără citarea părților, se comunică acestora, sunt executorii de drept și pot fi atacate numai cu contestație la executare.

Art. 658. Ministerul Public. Ministerul Public sprijină, în condițiile legii, executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii. În cazurile anume prevăzute de lege, Ministerul Public poate să ceară punerea în executare a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii.

Art. 659. Agenții forței publice. (1) În cazurile prevăzute de lege, precum și când executorul judecătoresc consideră necesar, organele de poliție, jandarmerie sau alți agenți ai forței publice, după caz, sunt obligați să sprijine îndeplinirea promptă și efectivă a tuturor actelor de executare silită, fără a condiționa îndeplinirea acestei obligații de plata unor sume de bani sau de efectuarea unei alte contraprestații.

(2) În acest scop, executorul se va adresa autorității competente pentru a asigura concursul forței publice, care va trebui să ia măsuri de urgență pentru a se evita tergiversarea sau împiedicarea executării.

(3) Agenții forței publice nu pot refuza să sprijine activitatea de executare silită sub motiv că există impedimente, de orice natură, la executare, singurul răspunzător pentru nesocotirea acestora fiind executorul judecătoresc, în condițiile legii.

(4) În caz de refuz, dispozițiile art. 188 alin. (2) și ale art. 189-191 sunt aplicabile în mod corespunzător. [*R.A.: art. 373^e alin. (1) CPC 1865*]

Art. 660. Îndatorirea terților de a da informații. (1) La cererea executorului judecătoresc, cei care datorează sume de bani debitorului urmărit ori dețin bunuri ale acestuia supuse urmăririi, potrivit legii, au datoria să comunice în scris toate informațiile necesare pentru efectuarea executării. Ei sunt ținuți să declare întinderea obligațiilor lor față de debitorul urmărit, eventuale modalități care le-ar putea afecta, sechestre anterioare, cesiuni de creanță, subrogații, preluări de datorie, novații, precum și orice alte acte sau fapte de natură să modifice conținutul ori părțile raportului obligațional sau regimul juridic al bunului deținut. La cererea executorului judecătoresc sau a

părții interesate, instanța de executare poate lua măsurile prevăzute la art. 187 alin. (1) pct. 2 lit. f) și la art. 189.

(2) De asemenea, la cererea executorului judecătoresc, instituțiile publice, instituțiile de credit și orice alte persoane fizice sau persoane juridice sunt obligate să îi comunice, de îndată, în copie, documentele, precum și, în scris, datele și informațiile apreciate de executorul judecătoresc ca fiind necesare realizării executării silite, inclusiv codul numeric personal al persoanei supuse executării silite, chiar dacă prin legi speciale se dispune altfel. Tot astfel, organele fiscale sunt obligate să comunice, în aceleași condiții, datele și informațiile pe care le administrează potrivit legii. La cererea executorului judecătoresc sau a părții interesate, instanța de executare poate lua măsurile prevăzute la art. 187 alin. (1) pct. 2 lit. f) și la art. 189.

(3)^[1] *Abrogat.*

(4) Executorul judecătoresc este obligat să asigure secretul informațiilor primite, dacă legea nu prevede altfel. Aceste informații nu pot fi utilizate decât în scopul pentru care au fost cerute, fiind interzisă cu desăvârșire, sub sancțiunile prevăzute de lege, divulgarea lor către terțe persoane sau utilizarea lor pentru crearea unei baze de date personale.

(5) În vederea obținerii informațiilor necesare executării, executorul judecătoresc are acces liber la cartea funciară, la registrul comerțului și la alte registre publice care conțin date despre bunurile debitorului susceptibile de urmărire silită. Totodată, executorul judecătoresc poate solicita instanței de executare datele și informațiile la care se referă art. 154 alin. (8). [R.A.: ► art. 373^e alin. (2)-(4) CPC 1865; ► art. 3 din Legea nr. 188/2000]

Art. 661. Martorii asistenți. (1) În cazurile și în condițiile anume prevăzute de lege, prezența martorilor asistenți este obligatorie la pătrunderea într-o locuință, în localuri, depozite sau alte încăperi, în vederea sechestrării și ridicării bunurilor debitorului.

(2) La aprecierea executorului judecătoresc sau la cererea părților, martorii asistenți pot fi invitați și în alte cazuri.

(3) Pot fi martori asistenți persoanele cu capacitate de exercițiu deplină care nu sunt interesate de săvârșirea actelor de executare și care nu se află cu participanții la procedura de executare în legătură de rudenie până la gradul al patrulea inclusiv sau de afinitate până la gradul al doilea ori de subordonare.

(4) Dacă prin lege nu se dispune altfel, numărul martorilor asistenți trebuie să fie de cel puțin 2.

Art. 662. Drepturile și îndatoririle martorilor asistenți. (1) Martorul asistent, prin semnarea procesului-verbal, atestă faptele la care a asistat.

(2) El este îndreptățit să ceară informații despre actele de executare la care este invitat și să facă observații în legătură cu îndeplinirea lor. Observațiile martorului

^[1] Alin. (3) al art. 660 a fost abrogat prin art. 1 pct. 65 din Legea nr. 310/2018. Menționăm că, prin Decizia nr. 473/2013 (M. Of. nr. 30 din 15 ianuarie 2014), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 659 alin. (3) din Codul de procedură civilă [devenit art. 660 alin. (3) în forma republicată – n.r.] sunt neconstituționale.

asistent, când este cazul, vor fi consemnate de către executorul judecătoresc în proces-verbal.

(3) Înainte de a începe efectuarea actelor de executare la care urmează să participe, executorul judecătoresc va explica martorilor asistenței drepturile și îndatoririle lor.

(4) Pentru serviciul prestat, martorul asistent are dreptul la sumele prevăzute la art. 326, care se aplică în mod corespunzător.

Capitolul IV. Efectuarea executării silită

Secțiunea 1. Sesizarea organului de executare

Art. 663. Creanța certă, lichidă și exigibilă. (1) Executarea silită nu se poate face decât dacă creanța este certă, lichidă și exigibilă.

(2) Creanța este certă când existența ei neîndoielnică rezultă din însuși titlul executoriu.

(3) Creanța este lichidă atunci când obiectul ei este determinat sau când titlul executoriu conține elementele care permit stabilirea lui.

(4) Creanța este exigibilă dacă obligația debitorului este ajunsă la scadență sau acesta este decăzut din beneficiul termenului de plată.

(5) Creanțele cu termen și cele condiționale nu pot fi puse în executare, însă ele pot participa, în condițiile legii, la distribuirea sumelor rezultate din urmărirea silită a bunurilor aparținând debitorului. *[R.A.: art. 379 CPC 1865]*

Art. 664. Cererea de executare silită. (1) Executarea silită poate porni numai la cererea creditorului, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Cererea de executare silită se depune, personal sau prin reprezentant legal ori convențional, la biroul executorului judecătoresc competent ori se transmite acestuia prin poștă, curier, telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului și confirmarea primirii cererii de executare cu toate documentele justificative.

(3) Cererea de executare silită, în afara mențiunilor prevăzute la art. 148, va cuprinde:

a) numele, prenumele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul creditorului și debitorului;

b) bunul sau, după caz, felul prestației datorate;

c) modalitățile de executare solicitate de creditor.

(4) La cerere se vor atașa titlul executoriu în original sau în copie legalizată, după caz, și dovada achitării taxelor de timbru, inclusiv timbrul judiciar, precum și, dacă este cazul, înscrisurile anume prevăzute de lege.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 19/2018 (M. Of. nr. 510 din 21 iunie 2018), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu, Secția I civilă, și a stabilit:

„În interpretarea și aplicarea art. 664 alin. (2) din Codul de procedură civilă, reprezentarea convențională a persoanei juridice nu se poate face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă, potrivit art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, astfel cum acesta a fost interpretat prin Decizia nr. 9/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept”.

Art. 665.^[1] Înregistrarea cererii de executare. (1) De îndată ce primește cererea de executare, executorul judecătoresc, prin încheiere, va dispune înregistrarea acesteia și deschiderea dosarului de executare sau, după caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare.

(2) Încheierea prevăzută la alin. (1) se comunică de îndată creditorului. În cazul în care executorul judecătoresc refuză deschiderea procedurii de executare, creditorul poate face plângere, în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii prevăzute la alin. (1), la instanța de executare.

Art. 666.^[2] Încuviințarea executării silite. (1) În termen de maximum 3 zile de la înregistrarea cererii, executorul judecătoresc va solicita încuviințarea executării de către instanța de executare, căreia îi va înainta, în copie certificată de el pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, încheierea prevăzută la art. 665 alin. (1) și dovada achitării taxei judiciare de timbru.

(2)^[3] Cererea de încuviințare a executării silite se soluționează în termen de maximum 7 zile de la înregistrarea acesteia la instanță, prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților. Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 48 de ore, iar motivarea încheierii se face în cel mult 7 zile de la pronunțare. Încheierea se comunică din oficiu, de îndată, executorului judecătoresc, precum și creditorului.

(3) Încheierea va cuprinde, în afara mențiunilor prevăzute la art. 233 alin. (1), arătarea titlului executoriu pe baza căruia se va face executarea, suma, atunci când aceasta este determinată sau determinabilă, cu toate accesoriile pentru care s-a încuviințat urmărirea, când s-a încuviințat urmărirea silită a bunurilor debitorului și modalitatea concretă de executare silită, atunci când s-a solicitat expres aceasta.

(4) Încuviințarea executării silite permite creditorului să ceară executorului judecătoresc care a solicitat încuviințarea să recurgă, simultan ori succesiv, la toate modalitățile de executare prevăzute de lege în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Încuviințarea executării silite produce efecte pe întreg teritoriul țării. De asemenea, încuviințarea executării silite se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

(5) Instanța poate respinge cererea de încuviințare a executării silite numai dacă:

1. cererea de executare silită este de competența altui organ de executare decât cel sesizat;
2. hotărârea sau, după caz, înscrisul nu constituie, potrivit legii, titlu executoriu;
3. înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, nu întrunește toate condițiile de formă cerute de lege sau alte cerințe în cazurile anume prevăzute de lege;
4. creanța nu este certă, lichidă și exigibilă;
5. debitorul se bucură de imunitate de executare;
6. titlul cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire prin executare silită;

^[1] Art. 665 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din O.U.G. nr. 1/2016.

^[2] Art. 666 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 8 din O.U.G. nr. 1/2016. Menționăm că, prin Decizia nr. 895/2015 (M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 666 sunt neconstituționale.

^[3] Alin. (2) al art. 666 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 8 din O.U.G. nr. 1/2016, punct modificat prin art. unic pct. 6 din Legea nr. 17/2017.

7. există alte impedimente prevăzute de lege.

(6) Încheierea prin care instanța admite cererea de încuviințare a executării silite nu este supusă niciunei căi de atac, însă poate fi cenzurată în cadrul contestației la executare silită, introdusă în condițiile prevăzute de lege. Dispozițiile art. 712 alin. (3) rămân aplicabile.

(7)^[1] Încheierea prin care se respinge cererea de încuviințare a executării silite poate fi atacată numai cu apel exclusiv de creditor, în termen de 15 zile de la comunicare. Hotărârea prin care se soluționează apelul se comunică, din oficiu, de îndată, și executorului judecătoresc.

(8)^[2] *Abrogat. [R.A.: art. 373¹, art. 373³ CPC 1865]*

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 20/2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 714.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 16/2020 (M. Of. nr. 534 din 22 iunie 2020), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă, a admis sesizarea formulată de Tribunalul Tulcea, Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilii: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 666 alin. (5) pct. 2 din Codul de procedură civilă, prin raportare la pct. 3 din același text normativ și la art. 31 alin. (1) teza finală și art. 31 alin. (17) din Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a art. 42 alin. (6¹) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, factura fiscală pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, emisă pe numele unei asociații de proprietari de către furnizorul acestui serviciu, în baza unui contract încheiat între furnizor și asociație, calificat ca fiind colectiv, este titlu executoriu. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 666 alin. (5) pct. 2 din Codul de procedură civilă, prin raportare la pct. 3 din același text de lege, factura fiscală emisă pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, în raport cu dispozițiile art. 31 alin. (17) din Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 42 alin. (6¹) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu constituie titlu executoriu și pentru debitul menționat ca reprezentând «sold precedent»”.

Notă. Prin Decizia nr. 77/2017 (M. Of. nr. 23 din 10 ianuarie 2018), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis sesizarea formulată de Tribunalul București, Secția a IV-a civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilii că: „în interpretarea și aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) din Codul de procedură civilă, forma anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2017, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016, se produc și asupra încheierilor de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc anterior publicării acestei decizii, dacă motivul de nulitate decurgând din neкомпetența executorului judecătoresc a fost invocat în cadrul contestației la executare formulate în termen, după publicarea deciziei instanței constituționale în Monitorul Oficial al României”.

^[1] Alin. (7) al art. 666 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 8 din O.U.G. nr. 1/2016, punct modificat prin art. unic pct. 6 din Legea nr. 17/2017.

^[2] Alin. (8) al art. 666 a fost abrogat prin art. I pct. 66 din Legea nr. 310/2018.